

**Vindelns
Kommun**

Diarienummer	M-2024-219
Planens beteckning	TL5
Påbörjad	2024-04-19
Antagen av	MBN
Laga kraft	2025-07-10
Genomförandetid	5 år

Detaljplan för Tvärålund's förskola och skola

Vindelns kommun, Västerbottens län
LAGA KRAFT-HANDLING

Standardförfarande
Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
1 Planhandlingar.....	5
2 Planförfarande och tidplan för planarbetet.....	5
3 Vad är en detaljplan?	6
4 DETALJPLANENS SYFTE.....	6
4.1 Syfte	6
5 BESKRIVNING AV DETALJPLANEN	7
5.1 Hela detaljplanen	7
5.2 Genomförandetid.....	7
5.3 Allmän plats	7
5.3.1 Huvudmannaskap	7
5.4 Kvartersmark	8
5.5 Befintligt.....	8
6 MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR	9
6.1 Motiv till regleringar	9
6.1.1 allmän platsmark	9
6.1.2 kvartersmark	10
7 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	11
7.1 Kommunal	11
7.1.1 Detaljplan	11
7.1.2 Planbesked	12
7.1.3 Översiktsplan	12
7.2 Riksentressen.....	12
7.3 Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap. Miljöbalken.....	12
7.3.1 Oexploaterade områden	12
7.4 Miljökvalitetsnormer	13
7.4.1 Luft.....	13
7.4.2 Vatten	13
7.4.3 Buller	14
7.5 Miljö	14
7.5.1 Dagvatten	14
7.5.2 Avfallshantering	16
7.6 Hälsa och säkerhet.....	16
7.6.1 Omgivningsbuller	16

7.6.2 Risk för översvämning	16
7.6.3 Risk för olyckor	17
7.6.4 Risk för skred	17
7.7 Geotekniska förhållanden	17
7.8 Hydrologiska förhållanden	17
7.9 Kulturmiljö.....	18
7.10 Fysisk miljö	18
7.10.1 Lekmiljö	19
7.11 Service	20
7.12 Trafik	20
8 PLANERINGSUNDERLAG	21
8.1 Kommunala	21
8.1.1 Detaljplan.....	21
8.1.2 Grundkarta	21
8.1.3 Översiktsplan.....	21
8.1.4 Undersökning enligt 6 kap. 6§ miljöbalken (1998:808)	21
8.1.5 Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan	21
8.2 Utredningar	22
8.2.1 Dagvattenutredning	22
8.2.2 Geoteknisk utredning	22
9 KONSEKVENSER.....	22
9.1 Fastigheter och rättigheter.....	22
9.2 Natur	22
9.3 Miljökvalitetsnormer	22
9.4 Hälsa och säkerhet.....	22
9.4.1 Översvämning.....	22
9.4.2 Skred	23
9.5 Sociala	23
9.5.1 Barn.....	23
9.6 Riksintresse.....	23
9.7 Trafik.....	23
10 Genomförandefrågor.....	23
10.1 Mark- och utrymmesförvärv	23
10.2 Fastighetsrättsliga frågor	23
10.2.1 Förändrad fastighetsindelning	23
10.2.1 Rättigheter	24
10.3 Tekniska frågor	24

10.3.1 Utbyggnad allmän plats.....	24
10.3.2 Utbyggnad vatten och avlopp	24
10.4 Ekonomiska frågor.....	24
10.4.1 Planavgift	24
10.4.2 Drift allmän plats	24
10.4.3 Drift vatten och avlopp.....	25

1 PLANHANDLINGAR

Detaljplanen omfattar följande handlingar:

- Plankarta med bestämmelser 2025-06-05
- Planbeskrivning (denna handling) 2025-06-11
- Samrådsredogörelse 2025-04-29
- Granskningsutlåtande 2025-06-10
- Grundkarta 2024-10-16
- Fastighetsförteckning 2025-04-30
- Undersökning om betydande miljöpåverkan 2024-07-08
- Geoteknisk undersökning 2024-12-11
- Dagvattenutredning 2025-02-06

Av ovanstående handlingar är det endast plankarta med bestämmelser som har juridisk verkan.

2 PLANFÖRFARANDE OCH TIDPLAN FÖR PLANARBETET

Miljö- och byggnadsnämnden i Vindelns kommun beslutade den 29 november 2023 att ge positivt planbesked för ny detaljplan för ny förskola på fastigheterna Tväråträsk 1:172, 1:171, 1:170, 1:166, del av Tväråträsk 1:235, del av Tväråträsk 1:161, samt del av Tväråträsk 1:202 i Tvärålund, Vindelns kommun. Planen avviker inte från Vindelns kommuns översiktliga planering och handläggs med standardförfarande i enlighet med plan- och bygglagens 5:e kapitel (2010:900).

Boverkets allmänna råd om planbestämmelser för detaljplan är vägledande.

Planförfarandets olika steg redovisas nedan:

Samråd. Samrådet syftar till att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget i ett tidigt skede i detaljplanearbetet. Dialog förs med länsstyrelsen, berörda myndigheter och kommuner, kända sakägare och boende, föreningar, allmänhet med flera. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Samrådsredogörelse. Efter samrådet sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse. Handlingarna revideras då det bedöms vara relevant. Samrådsredogörelsen ingår inte formellt i processen, men bedöms öka tydligheten inför granskningen.

Underrättelse och granskning. Innan planen antas ska kommunen låta förslaget till detaljplan granskas i 30 dagar. Inför granskningen ska kommunen underrätta dem som berörs av förslaget, exempelvis sakägare, boende och övriga

som har yttrat sig under samrådet om förslaget till detaljplan. Den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra detta skriftligen. Efter granskningen kan kommunen endast göra mindre ändringar av planförslaget. Om förslaget ändras väsentligt efter granskningen ska en ny granskning genomföras.

Granskningsutlåtande. Efter granskningstiden sammanställs inkomna synpunkter tillsammans med kommunens förslag till revideringar i ett granskningsutlåtande. Även synpunkterna från samrådet ska inkluderas i granskningsutlåtandet om dessa inte sammanställts tidigare. Handlingarna revideras då det bedöms vara relevant.

Antagande. Detaljplanen antas av miljö- och byggnadsnämnden, eller i vissa fall av kommunfullmäktige.

Laga kraft. Om inget överklagande inkommit 3 veckor efter antagandet vinner detaljplanen laga kraft. Bygglov kan därefter medges.

Planförslaget bedöms kunna lyftas till antagande under andra kvartalet 2025.

3 VAD ÄR EN DETALJPLAN?

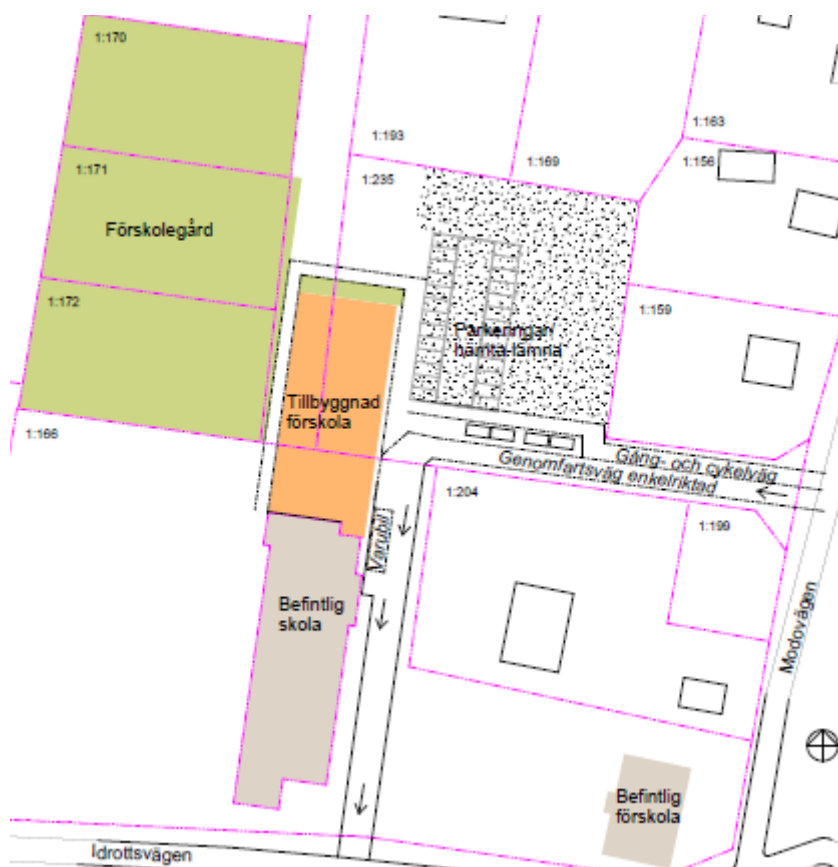
Kommunen kan reglera användningen av mark- och vattenområden samt bebyggelse och byggnadsverk inom kommunens gränser. Detta görs exempelvis genom framtagande av detaljplaner. I en detaljplan regleras markens användning till exempelvis mark för bostäder, handel, industri, naturmark, gatumark o.s.v. Ett detaljplanearbete utreder exempelvis i vilken omfattning platsen tål att bebyggas och vilka markåtgärder som kan tillåtas. Det kan också ställas krav på utformning och placering. Arbetet utmynnar i ett antal planbestämmelser som redovisas i en plankarta. Bestämmelserna reglerar vad som får byggas, men är inte tvingande.

Planbestämmelserna ger ramarna för prövningen av bygglovsärenden.

4 DETALJPLANENS SYFTE

4.1 Syfte

Syftet är att ge planmässiga förutsättningar för att uppföra ny förskola för 4 avdelningar om 13 barn vardera, med god utemiljö och ändamålsenlig trafiklösning, samt att möjliggöra bostad i den befintliga förskolan.

Figur 1. Idéskiss för ny förskola med trafiklösning.

5 BESKRIVNING AV DETALJPLANEN

5.1 Hela detaljplanen

Planområdet ligger centralt i Tvärålund, ca 40 väster om Störvägen, som är genomfartsled. Detaljplanen reglerar kvartersmark för skola, parkering, bostäder, teknisk anläggning dagvatten, respektive centrumverksamhet. Planen reglerar även ny tillfartsväg till skolan samt naturmark.

5.2 Genomförandetid

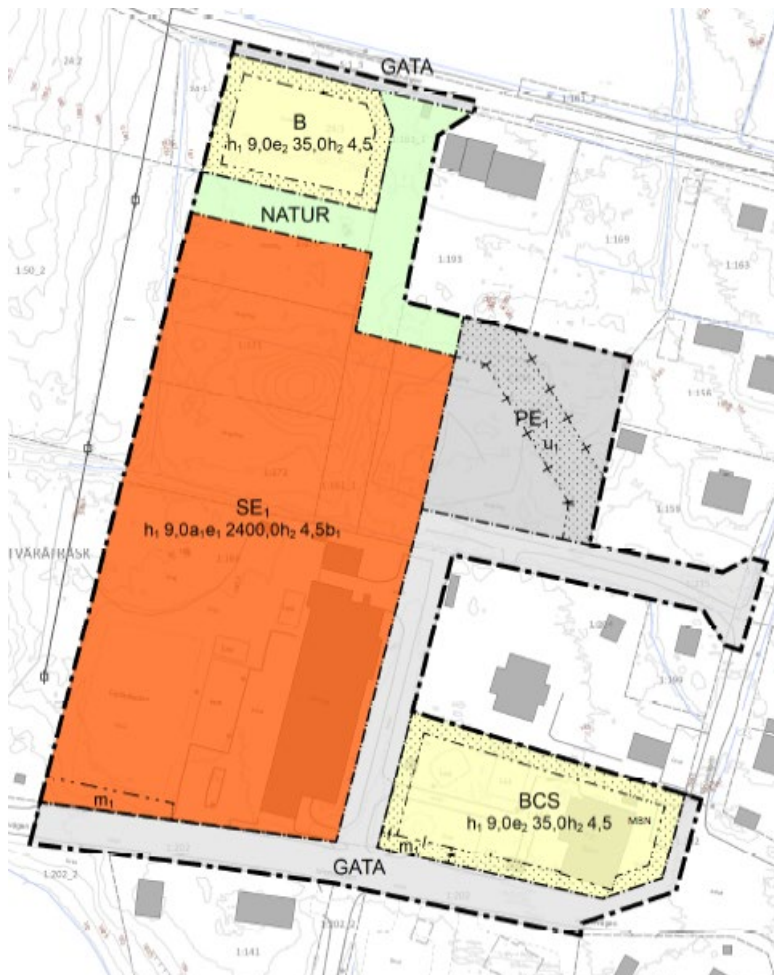
Genomförandetid är 5 år från det datum detaljplanen vunnit laga kraft.

5.3 Allmän plats

Delar av planområdet utgörs av allmän plats för gata. I norra delen av planområdet sparas också mark reglerad som natur, för att avskilja förskolegården från mark planerad för bostäder.

5.3.1 Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats inom planområdet.

Figur 2. Planförslaget.

5.4 Kvartersmark

Detaljplanen reglerar kvartersmark för skola, parkering, bostäder, teknisk anläggning dagvatten respektive centrumverksamhet. Inom område planlagt för skola får förskola, fritidshem, skola eller annan jämförlig verksamhet uppföras. Kvartersmark för bostäder utgörs av en tomt i den norra delen av planområdet, som också idag är planlagd för bostad, samt den tomt där befintlig förskola idag ligger. På denna tomt tillåts också skola, liksom centrumverksamhet. Detta för att inte förhindra tänkbara verksamheter såsom handel, service, tillfällig vistelse, samlingslokaler, kontor och annan jämförlig verksamhet på platsen. Här kan också lättare former av vård ingå. Teknisk anläggning för dagvatten kombineras med yta för skola respektive parkering.

5.5 Befintligt

Centralt i området ligger Tvärålunds skola och förskola. Förskolan är idag inhyst i ett äldre tvåvåningshus i trä, medan skolbyggnaden är byggd i ett plan. Här går idag ca 50 elever i klass F-6. I en liten lokal i skolbyggnaden inhyses även ortens bibliotek. Mellan förskolan och skolan går en smal stickväg som används för exempelvis varuleveranser till skolans kök. Det är också längs denna väg som maten till förskolan transporteras från skolköket. Norr om skolgården finns ett grönområde om ca 4000 m². Denna används idag som reservskolgård för skoleleverna. Nordost om skolbyggnaden finns ett område som planlagts med liten byggrätt för småindustri, men som inte bebyggt. Söder om planområdet finns dammen och grönområdet kring denna, där det idag drivs ett sommarkafé.

Figur 3. Planområdet med skolbyggnaden centralt och befintlig förskola i sydöstra hörnet. Längs planområdets östra sida går Modovägen och längs den södra plangränsen går Idrottsvägen.

6 MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

6.1 Motiv till regleringar

6.1.1 ALLMÄN PLATSMARK

Användning av Allmän platsmark

GATA – Gata: allmän plats som är avsedd både för fordonstrafik och gång- och cykeltrafik

NATUR – Natur: ej anlagd grönyta utgör avskiljare mellan skolgård och område planlagt för bostäder

6.1.2 KVARTERSMARK

Användning av kvartersmark

S – Skola: område för skola och förskola med kompletterande verksamheter

B – Bostäder: område avsett för boende av varaktig karaktär

C – Centrumverksamhet: område för exempelvis butik, kontor, bibliotek, tillfällig vistelse, samlingslokal, lättare vård eller annan jämförlig verksamhet

P – Parkering: område för parkering och lämning/hämtning, kombineras med område för dagvattenanläggning

E₁ – Dagvattenanläggning: område för fördröjningslösning för dagvatten, kombineras med område för skolgård samt parkering

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

· · · · · – Marken får inte förses med byggnad: mark mot gata ska inte bebyggas, för att upprätthålla goda siktmöjligheter och en enhetlig placering

h₁ – Högsta nockhöjd är angiven höjd i meter: nockhöjd sätts till 9 m för att möjliggöra 2 våningar vilket är i paritet med de högre husen i området

h₂ – Högsta nockhöjd för komplementbyggnad är angiven höjd i meter:

komplementbyggnader begränsas till 4,5 m nockhöjd för att begränsa byggnadsvolymer

e₁ – Största byggnadsarea är 2400 m² inom användningsområdet: maximal byggnadsarea inom skolområdet sätts till 2400 m² för att uppfylla utrymmesbehov

e₂ – Största byggnadsarea är 35% av fastighetsarean inom användningsområdet: maximal byggnadsarea inom områden för bostäder sätts till 35% för att bättre uppfylla nutida utrymmesbehov för småhusbebyggelse

a₁ – Startbesked får inte ges för byggnation förrän fördröjningslösning för dagvatten anordnats: dagvattenlösning behöver vara på plats innan byggnation kan påbörjas

m₁ – Dike eller annan fördröjning ska ordnas: utrymme avsätts för hantering av vattenflöden vid kraftiga skyfall

b₁ – minst 60% av marken ska vara genomsläpplig: för att bevara grönytor och främja en god utomhusmiljö ska marken inte hårdgöras mer än nödvändigt

u₁ – Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar: marken ska vara tillgänglig för allmännyttiga underjordiska ledningar

7 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

7.1 Kommunal

7.1.1 Detaljplan

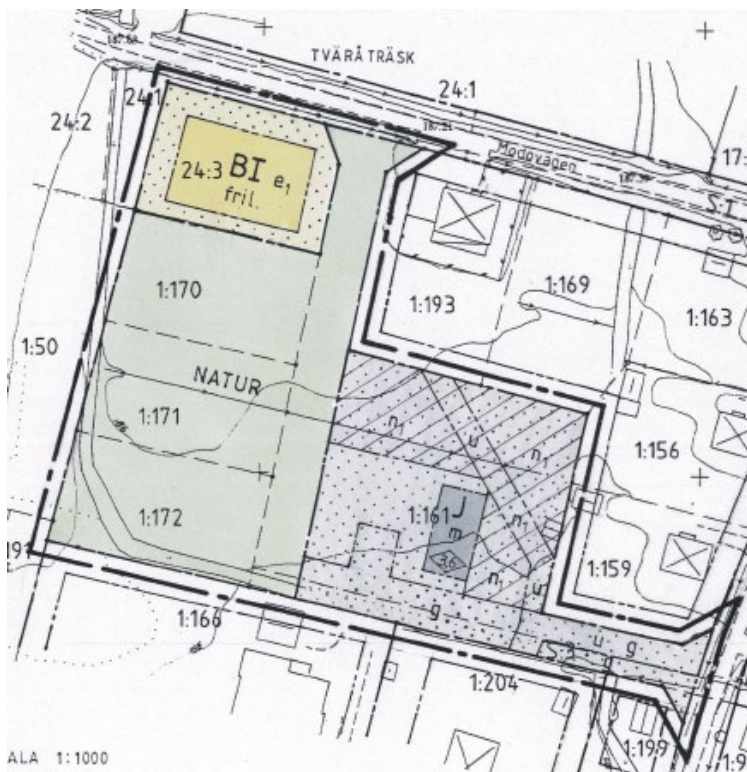
Gällande detaljplaner är:

Detaljplan för Tväråträsk 1:161 m.fl., laga kraft den 24 september 2001. Planen reglerar allmän plats för natur och kvartersmark för småindustri. I norr finns en tomt planlagd för småhus.

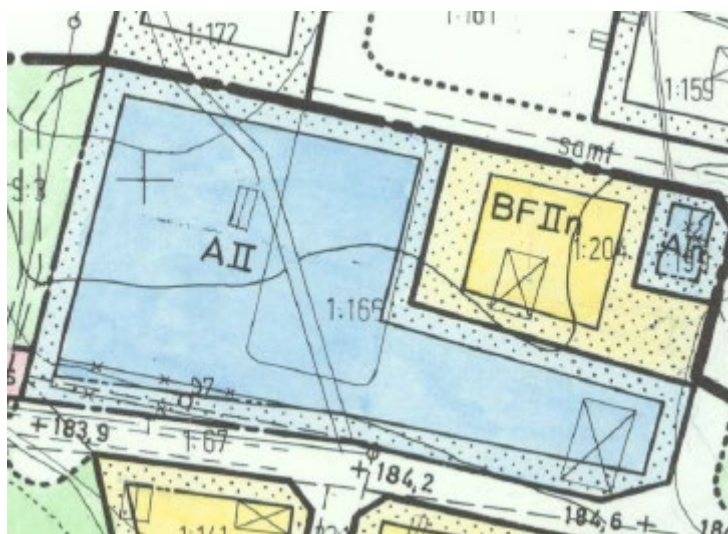
Byggnadsplan för den norra delen av Tvärålund S:E, laga kraft den 15 april 1981. Planen reglerar kvartersmark för allmänt ändamål på skoltomten.

Byggnadsplan för Tvärålund stationssamhälle, laga kraft 13 december 1954. Endast mindre avsnitt av allmän plats för gata berörs av den nya planen.

Om föreslagen detaljplan vinner laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom berörda delar, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet.

Figur 4 utsnitt ur Detaljplan för Tväråträsk 1:161 m.fl. Hela detaljplanen ersätts av ny detaljplan om planförslaget vinner laga kraft.

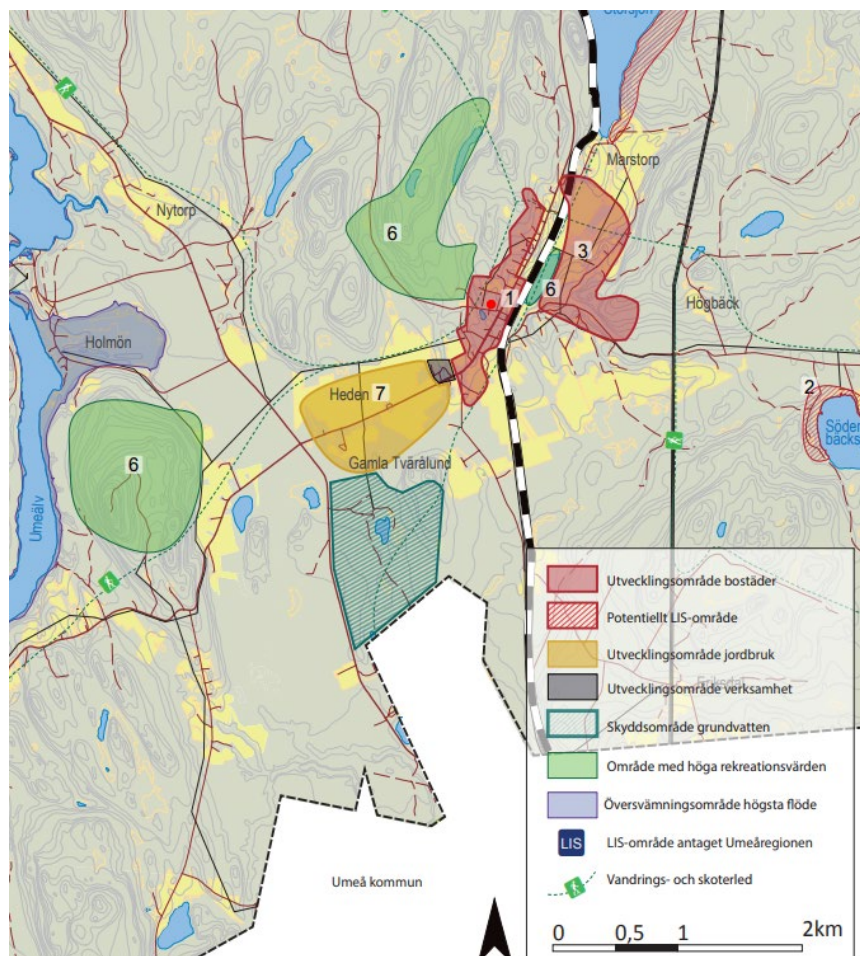
Figur 5 utsnitt ur Byggnadsplan för den norra delen av Tvärålund S:E. Området för allmänt ändamål samt delar av gata ersätts av ny detaljplan om planförslaget vinner laga kraft.

7.1.2 Planbesked

Den 29 november 2023, § 106, beslutade miljö- och byggnadsnämnden att lämna positivt planbesked för byggnation av ny förskola inom fastigheterna Tväråträsk 1:172, 1:171, 1:170, 1:166, del av 1:135, del av 1:161, del av 1:202, samt ev. 1:128.

7.1.3 Översiktsplan

Enligt kommunens översiktsplan, antagen 22 september 2014, § 56, ingår platsen i område benämnt som utvecklingsområde bostäder, vilket bedöms vara förenligt med planens syfte. Området kring dammen utpekade som ett område med höga rekreativvärden, som bör fortsätta utvecklas.

Figur 6 Utdrag ur Översiktsplan för Vindelns kommun. Planområdet markerat med röd punkt.

7.2 Riksintressen

Planområdet omfattas inte av några riksintressen. Stambanan genom Övre Norrland, som ingår i riksintresse järnväg, passerar genom Tvärålund. Genomförandet av planen bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på riksintresset.

7.3 Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap. Miljöbalken

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

7.3.1 Oexploaterade områden

Den yta som ska exploateras är idag planlagd som naturmark. På så sätt är den en sådan grönyta inom tätort som skall särskilt beaktas. Exploateringen består dock i huvudsak av att anlägga en förskolegård, vilket i sig till stora delar är grönyta. Bedömningen är att området med dammen, som ligger i nära anslutning till förskolan, uppfyller behovet av allmän grönyta i området.

7.4 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är bestämmelser som syftar till att på sikt nå miljökvalitetsmålen. MKN anges exempelvis som högsta tillåtna värde för ett ämne i luft, mark eller vatten.

7.4.1 Luft

Det finns svenska miljökvalitetsnormer (MKN) för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM₁₀ och PM_{2,5}), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft.

MKN för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) är aktuella för föreliggande planförslag.

Fordonstrafiken i Vindelns är, i likhet med övriga Västerbottens län, en av de viktigaste källorna till lokalt genererade luftföroreningar. Enligt regional årlig uppföljning (RUS) är kvävedioxidhalterna i Västerbottens län relativt höga i Umeå och Skellefteå, men övriga kommuner såsom Vindelns kommun har låga halter.

Utifrån den inledande kartläggningen och objektiva skattningen av luftkvalitet i Vindelns kommun 2023 görs den sammanfattande bedömningen att miljökvalitetsnormer och utvärderingströsklar inte överskrids i Vindelns kommun. Det bedöms därför att det inte finns behov till en fördjupad kartläggning för samtliga luftföroreningar. Det finns arbete att göra gällande risken att det finns förhöjda halter av B(a)P i vissa områden där vedeldning med äldre vedpannor förekommer och där utvärderingströsklar skulle kunna överskridas. Om kommunen identifierar ett sådant område kan det vara motiverat att genomföra en fördjupad kartläggning.

7.4.2 Vatten

MKN för ytvatten är uppdelade i dels ekologisk status, dels kemisk status, och består av ett antal kvalitetsfaktorer (ekologisk status) och parametrar. Det tillstånd eller status en ytvattenförekomst har bestämts av vattenförekomstens ekologiska status eller kemiska status, status för vattenkvaliteten är god om båda kan bedömas som god.

Väster och söder om planområdet rinner Mjösjöbäcken, som utmynnar i vattenförekomsten Tvärån. Tvärån är närmast belägna vattenförekomst med MKN. Aktuell status för Tvärån är måttlig ekologisk status, kemisk status uppnår ej god.

Aktuell status	Kvalitetskrav		Klassificering
Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2027	Kvalitetsfaktorer:	
		Biologiska	Fisk
		Hydromorfologi	Konnektivitet i vattendrag
			Hydrologisk regim i vattendrag
			Morfologiskt tillstånd i vattendrag
Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus	Prioriterade ämnen:	
		Bromerad difenyleter	Uppnår ej god
		Kviksilver och kvicksilverföreningar	Uppnår ej god

Figur 7. Tväråns status för vattenkvalitet.

Vattenmyndigheterna har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten genomförs i Sverige. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster för vilka bedömning har skett vilken ekologisk, kemisk eller kvantitativ status som vattnet har och vilka krav som ställs för att kunna upprätthålla och förbättra denna status.

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Beslutade MKN innebär kortfattat att alla ytvattenförekomster ska uppnå eller behålla hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus samt att alla grundvattenförekomster ska uppnå eller behålla god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus (om inte undantag har meddelats). Yt- och grundvattenstatusen får generellt inte försämrats.

Tvärån, liksom samtliga vattendrag inom distriktet, uppnår ej god kemisk status för ytvattenförekomst. Detta beror på att gränsvärden överskrids för kvicksilver/kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Dessa ämnen sprids långväga via atmosfären och i en sådan utsträckning att det anses tekniskt omöjligt att sänka halterna till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Ämnena omfattas därför av ett undantag från miljökvalitetsnormen. Lokala påverkanskällor ska dock åtgärdas.

Tvärån uppnår måttlig ekologisk status. Detta beror bl.a. på förändring i konnektivitet genom vandringshinder i vägtrummor, dammar och genom jordbruk. Jordbruket har även medfört en förändring i morfologiskt tillstånd då främst markavvattning har påverkat vattenförekomstens närområde och/eller svämplan. Kvalitetskravet är att god ekologisk status ska ha uppnåtts till år 2027.

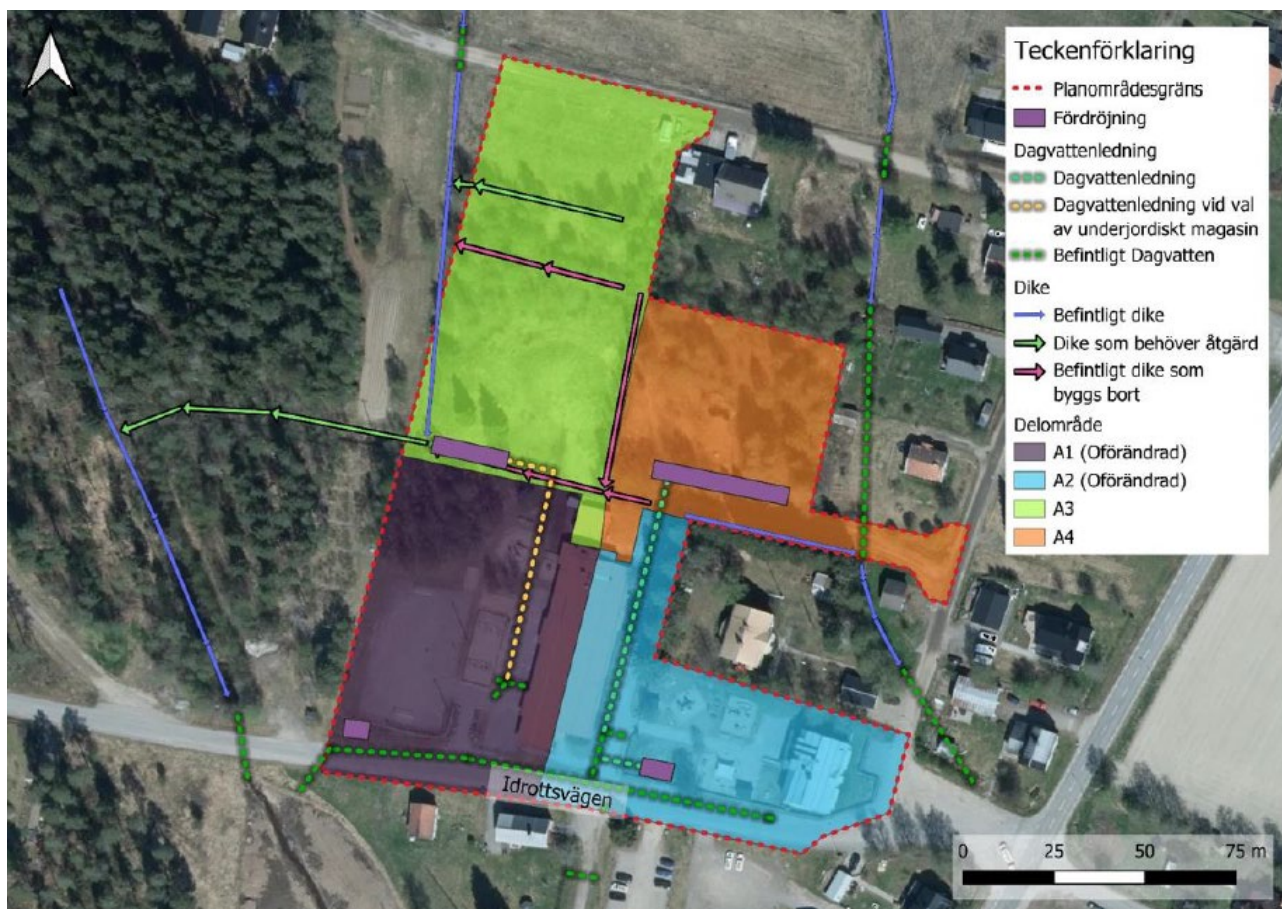
7.4.3 Buller

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller gäller enligt förordning (2004:675) för kommuner med en befolkning på mer än 100 000 invånare. Vindelns kommun har en mycket mindre befolkning och omfattas inte av kravet.

7.5 Miljö

7.5.1 Dagvatten

En dagvattenutredning har gjorts för att säkerställa en hållbar dagvattenhantering. Då de ytliga jordarterna i området består i huvudsak av lera-silt, som har begränsad förmåga till naturlig infiltration, behöver fördröjningslösningar anordnas som kan omhänderta vatten vid höga flöden. Ytor för detta har utpekats i plankartan med bestämmelser om dagvattenanläggning. Dessa föreslås utgöras av öppna lösningar som exempelvis svackdiken alternativt underjordiskt magasin.

Figur 8. Föreslagen dagvattenhantering med ytor för fördröjning.

Fördröjningsanläggning inom förskolegården ska vara täckt, eller i det fall en öppen lösning föredras, utformas så att vattendjupet inte kan komma att överstiga 0,2 m. Denna fördröjningsanläggning avvattnas antingen via ett befintligt dike, som behöver åtgärdas, ner i Mjösjöbäcken väster om planområde. Alternativt avvattnas anläggningen via ny ledning som kopplas på befintligt dagvattennät. För anläggningen vid parkeringen ordnas med fördel ett svackdike. Detta avvattnas via befintligt dagvattensystem, en ny ledning behöver anläggas. Verksamhetsområde för dagvatten behöver utökas i och med detaljplanens genomförande, till att omfatta Tväråträsk 1:235 samt eventuellt Tväråträsk 1:17, 1:171, 1:172, 1:161 och 24:3. Exakt i vilken utsträckning avgörs av vilka fördröjningsanläggningar man väljer i projekteringsfasen. Utvidgning av verksamhetsområde hanteras i ett separat beslut. För detaljerad information kring dagvattenlösning, se bilaga dagvattenutredning.

I och med exploateringen byggs också en del befintliga diken bort, samtidigt som andra behöver åtgärdas för att hantera större flöden. För detta kan en anmälan om vattenverksamhet behöva göras, samt att avtal behöver upprättas med berörd fastighetsägare.

Grönyta och befintliga träd på skolgård och förskolegård bör behållas i så stor utsträckning som möjligt, de bidrar förutom till infiltration även till en god utemiljö med möjlighet till skugga. En bestämmelse om genomsläpplig mark har lagts till plankartan.

7.5.2 Avfallshantering

Vakin är kommunens bolag för avfall och återvinning. Hämtning av avfall sker idag i anslutning till skolans kök i den norra delen av skolbyggnaden. Exakt utformning av framtida skola och förskola är inte klar. Transportvägar och utrymme för avfallshämtning ska följa Vakins anvisningar.

Detaljplanen möjliggör för erforderlig genomfartsväg, som ur säkerhetssynpunkt föreslås vara enkelriktad. Vägområdet har en bredd om 10 meter. Transportvägen ska vara minst 3,5 meter bred om mötesfri och det inte finns parkerade fordon. Om vägen tillåter körning i båda riktningarna ska den vara minst 5,5 meter bred. Om parkering förekommer längs vägen behöver den vara bredare. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4 meter. Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet. Plats för avfallshämtning bör utformas så vändning av fordon undviks, i annat fall ska vändmöjlighet för sopbil enligt Vakins anvisningar finnas.

Avfallsutrymmet ska dimensioneras för matavfall, restavfall samt förpackningar såsom papper, plast, metall, färgat glas och ofärgat glas. På Vakins hemsida finns en dimensioneringsmall som kan användas för att beräkna behovet av antal tunnor och yta.

Tömning av fettavskiljare ska ske så ofta att fett inte tillåts följa med avloppsvattnet ut i spillvattennätet. Tömning av fettavskiljare görs av Vakin. Eftersom slangdragning är ett tungt arbetsmoment ska det vara möjligt med kort slangdragning. Slangdragning ska inte heller ske över ytor där skolbarn eller skolpersonal vistas.

7.6 Hälsa och säkerhet

För goda förutsättningar för barns hälsa och utveckling är tillgång till en god utemiljö nödvändig. Detta behandlas i avsnitt 7.10, Fysisk miljö.

7.6.1 Omgivningsbuller

Planområdet ligger 50-200 m från Störvägen, som är genomfartsleden genom Tvärålund, och ca 200 m från järnvägen. Hastigheten på Störvägen är begränsad till 50 km/h. Det gjordes en trafikräkning 2016 som ger att årsmedeldygnstrafik är ca 500 fordon. Givet detta bedöms inte buller från vägtrafik eller järnväg påverka planområdet nämnvärt.

7.6.2 Risk för översvämning

På grund av dåliga infiltrationsmöjligheter bildas idag ofta vattensamlingar på befintlig skolgård. Med ytterligare exploatering riskerar detta problem att förvärras. Därför har bestämmelser om dagvattenanläggningar lagts in i detaljplanen. Villkor för startbesked för byggnation är att dessa ska ha ordnats.

Idag används den naturmark som planeras bli förskolegård som extra skolgårdsyta. I och med byggnationen av förskola blir alltså skolgården begränsad till den yta som faktiskt är planlagd som detta. Denna är i dagsläget till stora delar hårdgjord och bör inte hårdgöras

ytterligare, istället bör man sträva efter att delar av befintliga hårdgjorda ytor undantas för ytterligare växtlighet.

7.6.3 Risk för olyckor

Plats för avlämning och hämtning ska utformas så att risken för olyckor minimeras. Förändringen bedöms kunna medföra en väsentlig förbättring jämfört med nuvarande situation, där trafik passerar mellan förskola och skola och utformningen dessutom resulterar i backande fordon. Dagvattenanläggningar ska utformas så att de inte utgör risk för olycka, eventuella öppna lösningar inom skolområdet ska utformas så barnen inte riskerar att falla ner i dem. Idag finns inga säkerhetsavgränsningar ner mot Mjösjöbäcken i väster, denna situation bör ses över.

Eftersom insatstiden för räddningstjänst överstiger 10 minuter är utrymning med hjälp av räddningstjänst inte något alternativ. Ur brandskyddssynpunkt ska byggnader uppföras med brandteknisk avskiljning om avståndet mellan dem är under 8 meter.

7.6.4 Risk för skred

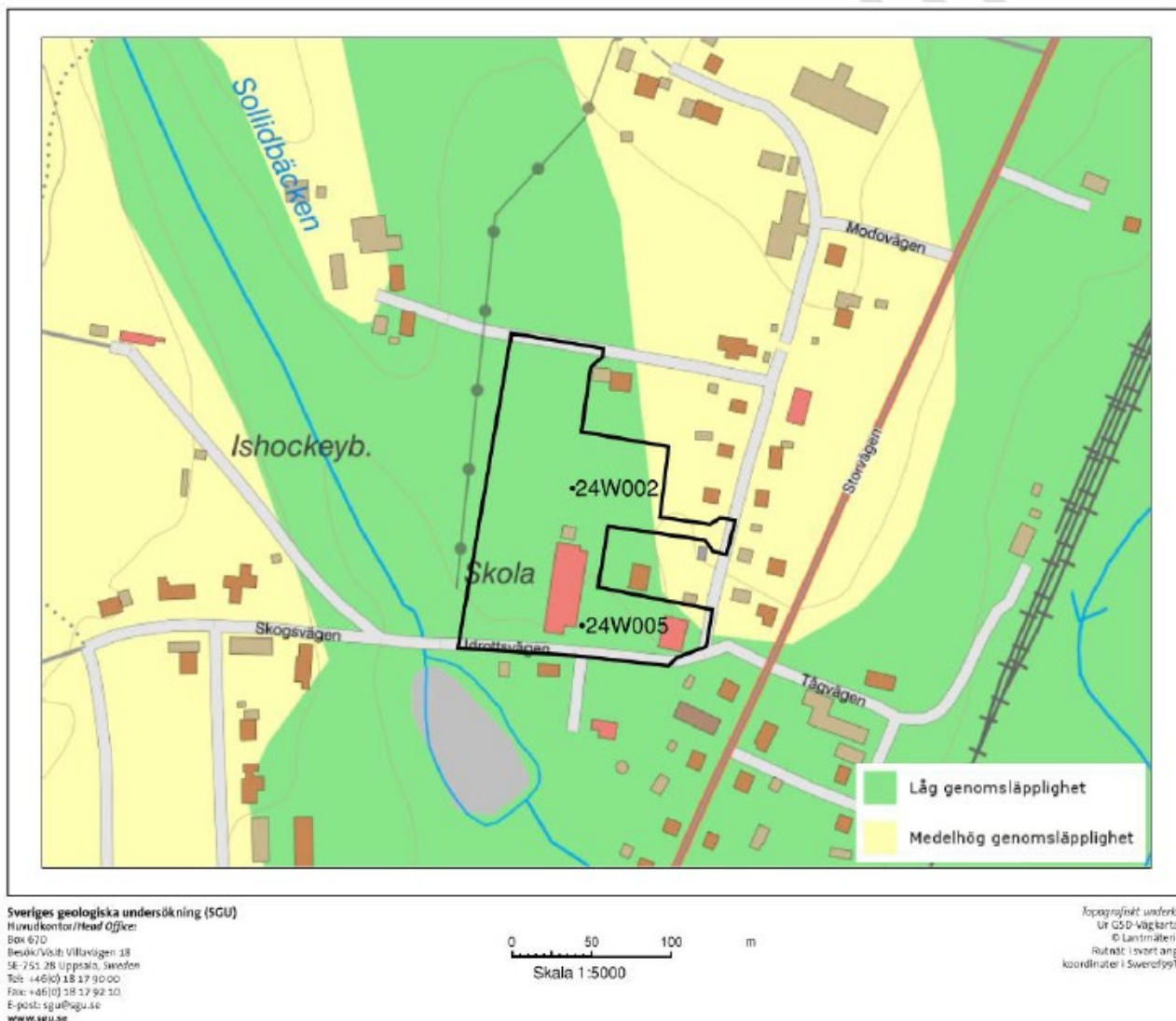
Skred förekommer i silt- och lerjordar. En geoteknisk undersökning har utförts för att identifiera eventuella utmaningar vid byggnation. Se avsnittet nedan.

7.7 Geotekniska förhållanden

Marktäcket på platsen består av finsandig silt/silt och lera/siltig lera som ligger ovanpå ett lager av sandmorän. Överst ligger ett lager på ca 0,2-1 m av fyllnadsmaterial med inslag av organiskt material. Då silt- och lerjordar utgör skredrisk har en geoteknisk utredning genomförts. Undersökningen pekar ut risken för sättningar och tjällyftning som förutsättningar som kräver åtgärder. Området bedöms vara tjälfarligt ner till 2,2 m. Den relativt höga grundvattennivån gör också att hänsyn måste tas vid schaktning och anläggning av ledningar. Annars riskerar dessa åtgärder att verka dränerande och därmed sänka grundvattennivån, vilket kan leda till sättningar på närliggande infrastruktur. För detaljerad information hänvisas till geotekniskt pm.

7.8 Hydrologiska förhållanden

Grundvattennivån uppskattas ligga relativt ytligt inom området. Vid mätning har en fri grundvattenyta på 2-2,5 m under markytan visats på platsen för planerad förskola respektive 1 m under markytan vid skolbyggnadens sydöstra hörn. På grund av den siltiga lerjorden bedöms markens genomsläpplighet inom området vara låg.

Figur 9. Skattad genomsläpplighet inom och runt planområdet (SGU, 2024c). Ungefärligt läge för grundvattenrör inom utförd geoteknisk undersökning (WSP, 2024) är markerade.

7.9 Kulturmiljö

Området saknar höga kulturmiljövärden. Befintlig bebyggelse består till större delen av fristående småhus i en till två våningar vilka är uppförda under varierande tidsepoker. Tillåten bygggräns och maximal nockhöjd utgår från befintlig bebyggelses utformning och volymer, men är generösare än för delar av området, för att bättre motsvara nutida förväntningar och behov. Inga kända fornlämningar finns inom området.

7.10 Fysisk miljö

Planområdet omfattar idag en F-6-skola i ett plan, samt ett äldre tvåvåningshus i trä där förskolan huserar. I övrigt är området obebyggt. Marken sluttar svagt från norr till söder. Nordväst om skolbyggnaden ligger en kulle, där det idag är naturmark men förskolegård planeras. Denna kommer behöva flyttas, då den hamnar i vägen för tänkt förskolebyggnad.

Planområdet omges dels av småhusbebyggelse i öster, men också av skog och åkrar i norr och väster. Söder om planområdet finns en öppen grönyta med en damm, som fungerar som badplats på sommaren, och ett sommarcafé.

Figur 10. På naturområdet norr om skolbyggnaden finns en kulle, som är populär som pulkabacke. Denna kommer behöva flyttas när förskolan anläggs. Bild tagen västerifrån.

7.10.1 Lekmiljö

Barn i förskola samt årskurser F-6 bör ha tillgång till friyta i direkt anslutning till skolbyggnaden och barnen bör själva kunna ta sig mellan byggnaden och friytan. I planförslaget planeras byggnader och friyta inom ett sammanhållet område utan avskärande element. Planförslaget medger en förskolegård på drygt 3000 m², vilket är i paritet med den storlek på friyta som forskning visat behövs för att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov, oavsett antal barn (Mårtensson, Boldemann, o.a. 2009). Den återstående skolgården blir ca 4000 m². Ett lämpligt mått på friyta per barn kan vara 40 m² per barn i förskolan och 30 m² per barn i grundskolan. Detta uppnås med marginal för det antal barn som planeras för. Den kulle som behöver flyttas för att göra plats för ny förskola är en mycket uppskattad åkkulle och bidrar till en varierad lekmiljö. Den bör därför uppföras på annan plats inom skolområdet.

Skolgården är i dagsläget till stora delar hårdgjord och bör inte hårdgöras ytterligare,

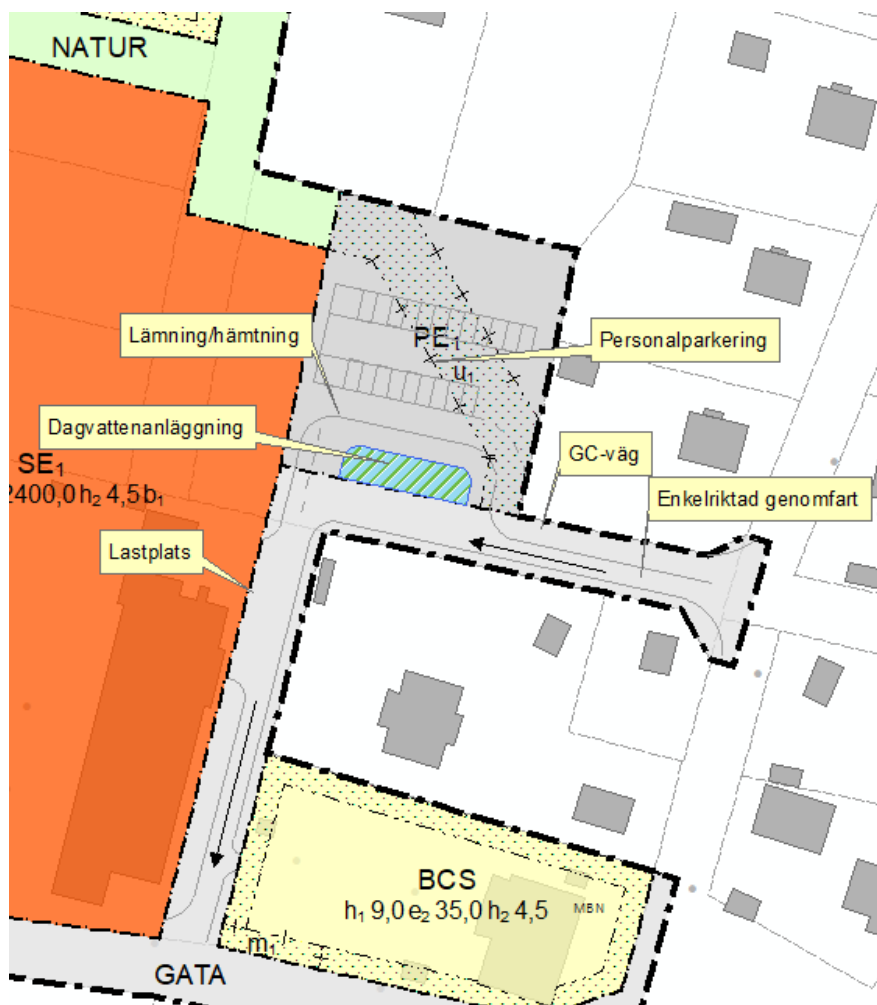
istället bör man sträva efter att delar av befintliga hårdgjorda ytor undantas för ytterligare växtlighet, då en stor grönyta skolbarnen idag använder kommer att bli förskolegård. Av samma anledning bör befintliga träd sparas i möjligaste mån, för att skapa goda sol- och skuggförhållanden. En bestämmelse om genomsläpplig mark har lagts till detaljplanen för att begränsa andelen hårdgjord yta och måna om grönyta. I och med att naturområdet ianspråkats för förskolan kommer lekytan för skolan i realiteten minska. För att öka tillgången på varierade lekmiljöer kan det övervägas om de båda gårdarna till viss del kan användas flexibelt av olika barngrupper på olika tider.

7.11 Service

Planområdet ligger ca 200 m från Tvärålunds station, där tåg avgår söderut mot Umeå samt norrut mot Vindeln ca 15 gånger per dag. Vissa av de norrgående tågen fortsätter mot Hällnäs eller Luleå. Vid E12 ca 2,7 km bort avgår buss mot Lycksele och Umeå. Livsmedelsbutik finns ca 500 m söderut längs Storgäddan.

7.12 Trafik

En bedömning av tillkommande trafik till följd av planläggningen har gjorts med hjälp av Trafikverkets trafikstringsverktyg. Fullföljande av detaljplanen bedöms inte ha nämnvärd påverkan på trafikmängden, dock påverkas flödet lokalt då infarten till skola och förskola förflyttas från Idrottsgatan till Modövägen. Lösningen bedöms dock innebära en större säkerhet då en enkelriktad genomfart eliminerar behovet av backande fordonsrörelser. Infart ska förses med gång- och cykelväg, utrymme för detta finns inom område för gata. Vid anläggande av gatan ska trafikföreskrifter upprättas för att uppnå planens syfte om trafiksäkerhet.

Figur 11 Möjlig utformning av parkering och avlämnings-/upphämningsplats

8 PLANERINGSUNDERLAG

8.1 Kommunal

8.1.1 Detaljplan

Namn: *Detaljplan för Tväråträsk 1:161 m.fl.*
Lokalt aktnummer: TT6
Lantmäteriets aktnummer: 2404-P01/7
Laga kraft: 24 september 2001.
Lagringsplats: Fysiskt arkiv, Vindelns kommun

Namn: *Byggnadsplan för den norra delen av Tvärålunds S:E*
Lokalt aktnummer: TL3
Lantmäteriets aktnummer: 24-P1982-6
Laga kraft: 15 april 1981
Lagringsplats: Fysiskt arkiv, Vindelns kommun

Namn: *Byggnadsplan för Tvärålunds stationssamhälle*
Lokalt aktnummer: TL1
Lantmäteriets aktnummer: 24-DEG-2835
Laga kraft: 13 december 1954
Lagringsplats: Fysiskt arkiv, Vindelns kommun

8.1.2 Grundkarta

Namn: Grundkarta för detaljplan för Tvärålunds förskola och skola
Diarienummer: M-2024-219
Datum: 14 oktober 2024
Lagringsplats: Digitalt diarium, Vindelns kommun

8.1.3 Översiktsplan

Namn: *Översiktsplan för Vindelns kommun*
Antagen: 22 september 2014
Lagringsplats: Fysiskt arkiv, Vindelns kommun

8.1.4 Undersökning enligt 6 kap. 6§ miljöbalken (1998:808)

Namn: Detaljplan för Tvärålunds förskola och skola – Undersökning enligt 6 kap. 5§ miljöbalken.
Diarienummer: M-2024-219
Datum: 8 juli 2024
Lagringsplats: Fysiskt arkiv, Vindelns kommun

8.1.5 Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan

Namn: Beslut om betydande miljöpåverkan
Diarienummer: M-2024-219

Datum: 2 september 2024

Lagringsplats: Fysiskt arkiv, Vindelns kommun

8.2 Utredningar

8.2.1 Dagvattenutredning

Namn: Dagvattenutredning Tvärålunds skola

Datum: 2025-02-06

Utförd av: WSP Sverige AB

8.2.2 Geoteknisk utredning

Namn: PM geoteknik – Tvärålund förskola

Datum: 2024-12-11

Utförd av: WSP Sverige AB

9 KONSEKVENSER

9.1 Fastigheter och rättigheter

En fastighetsreglering krävs för planens genomförande. Regleringen berör enbart fastigheter som idag ägs av kommunen. Förrättning ansöks om och bekostas av ägare till Tväråträsk 1:166.

En äldre samfällad väg kan ännu finnas i området, längs den södra gränsen av Tväråträsk 1:235. Vägens nuvarande status är inte utredd, en utredning av denna görs i samband med fastighetsförrättning.

Ett arrendeavtal med utgång september 2026 finns för fastigheten Tväråträsk 1:235. Detta sägs upp inför planens genomförande.

Avtalsservitut finns för kraftledning, elledning samt teleledning finns inom området. Dessa påverkas inte av planens genomförande.

9.2 Natur

Ett naturområde ianspråkats för förskolegård. Ianspråktagandet bedöms inte nämnvärt påverka användningen av området då det idag används som reservyta av skolbarnen.

9.3 Miljökvalitetsnormer

Det finns inte anledning att anta att någon miljökvalitetsnorm kommer att överskridas. Se separat avsnitt om miljökvalitetsnormer.

9.4 Hälsa och säkerhet

9.4.1 Översvämning

Det finns problem med vattensamlingar på området som riskerar att förvärras med

ytterligare exploatering. De planbestämmelser som införts förväntas dock bidra till en förbättrad situation.

9.4.2 Skred

Skredrisk ska tas hänsyn till vid byggnation. Korrekt hanterat förväntas inte genomförandet av planen påverka skredrisk negativt.

9.5 Sociala

9.5.1 Barn

Genomförande av planen bidrar till en förbättrad utomhusmiljö för förskolan.

9.6 Riksintresse

Inga riksintressen väntas påverkas av planens genomförande.

9.7 Trafik

Planen väntas bidra till en förbättrad trafiksituation kring skolmiljön. Planens genomförande väntas i övrigt inte påverka trafikflöden nämnvärt.

10 GENOMFÖRANDEFRÅGOR

10.1 Mark- och utrymmesförvärv

Inga markförvärv planeras i och med planens genomförande.

10.2 Fastighetsrättsliga frågor

10.2.1 Förändrad fastighetsindelning

En fastighetsreglering bör ske för planens genomförande. Regleringen berör enbart fastigheter som idag ägs av kommunen. Förrättning initieras och bekostas av ägare till Tväråträsk 1:166.

<i>Fastighetsbeteckning</i>	<i>konsekvens</i>
TVÄRÅTRÄSK 1:161, del av TVÄRÅTRÄSK 1:170, del av	Sammanläggs för att bilda fastighet för allmän platsmark natur, kan regleras till befintlig kommunal fastighet för allmän platsmark
TVÄRÅTRÄSK 1:161, del av TVÄRÅTRÄSK 1:166, del av TVÄRÅTRÄSK 1:170, del av TVÄRÅTRÄSK 1:171 TVÄRÅTRÄSK 1:172 TVÄRÅTRÄSK 1:235, del av	Sammanläggs för att bilda en eller flera fastigheter för kvartersmark för förskola/skola/parkering
TVÄRÅTRÄSK 1:166, del av TVÄRÅTRÄSK 1:235, del av	Sammanläggs för att bilda fastighet för allmän platsmark gata, kan regleras till befintlig kommunal fastighet för allmän platsmark
TVÄRÅTRÄSK 1:166, del av	Styckas av för att bilda fastighet för kvartersmark för bostad/skola/centrumverksamhet
TVÄRÅTRÄSK 24:3	Berörs ej av fastighetsreglering

10.2.1 Rättigheter

I och med exploateringen kan diken behöva åtgärdas för att hantera större flöden. För detta behöver avtal upprättas med berörd fastighetsägare. Ledningar skyddas genom detaljplanens reglering för markreservat, men ledningsrätt eller motsvarande bör sökas där detta saknas.

Ett arrendeavtal med utgång september 2026 finns för del av fastigheten Tväråträsk 1:235. Detta sägs upp inför planens genomförande.

10.3 Tekniska frågor

10.3.1 Utbyggnad allmän plats

Kommunen ansvarar för utbyggnad av [GATA] samt att trafikföreskrifter för denna upprättas som garanterar säkerheten.

10.3.2 Utbyggnad vatten och avlopp

VA-huvudman ansvarar för utbyggnad av vatten och avlopp inom allmän platsmark.

10.4 Ekonomiska frågor

10.4.1 Planavgift

Framtagandet av detaljplanen bekostas av kommunen. Ingen planavgift kommer tas ut vid bygglovsansökan.

10.4.2 Drift allmän plats

Kommunen står för skötsel och drift av allmän plats.

10.4.3 Drift vatten och avlopp

Ägande och drift av kommunal vatten- och avloppsanläggning inom kvartersmark innehas av huvudmannen för vatten- och avloppsanläggningen eller kommunal VA-huvudman enligt överenskommelse. Fortsatt dialog sker i projekteringsfasen. VA-huvudman står för drift och underhåll fram till förbindelsepunkt. Fastighetsägare ansvarar för utbyggnad av fastighetens interna vatten- och avloppsledningsnät.

För fastigheter eller områden som inte ligger inom kommunalt verksamhetsområde för dagvatten ska beslut först fattas i kommunfullmäktige om utökning av verksamhetsområdet, innan anslutning kan ske till det kommunala dagvattennätet. Planområdet ligger inom verksamhetsområde för vatten och spillvatten.

Miljö- och byggförvaltningen

POSTADRESS Vindelns kommun, 922 81 Vindeln

BESÖKSADRESS Kommunalhusvägen 11

TFN 0933 - 140 00

E-POST [vindeln.kommun@vindeln.se](mailto:vindelns.kommun@vindeln.se)

WEBBPLATS www.vindeln.se